

DIA 26 - UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

MATÍ	1r DIA
8,30 - 9,30 h.	Lliurament de la documentació
9,30 - 10 h.	Inauguració del congrés
10 - 11 h.	Le trasformazioni urbanistiche nel mondo romano fra la tarda repubblica e l'età augustea. <i>Fabrizio Pesando (Università degli Studi di Napoli "L'Orientale")</i>
11-11,30 h.	PAUSA // CAFÈ
11,30 h.	La imagen de Augusto como dios y como hombre. <i>Carlos Márquez (Universidad de Córdoba)</i>
11,45 h.	"Et te, o puer, qui omnia nomini debes" ¿Por qué llamar Octaviano al joven César?. <i>Francisco Beltrán Lloris (Universidad de Zaragoza)</i>
12 h.	Cicli statuari dinastici giulio-claudii. Da immagine del potere a immagine della città. <i>Mario Cesarano (Soprintendenza per i beni archeologici dell'Emilia Romagna)</i>
12,15 h.	La iconografía de Actium: herramienta para el estudio de la guerra en el mar. <i>Alejandro Martín López i Guillermo Morales Serrat (Universidad de Zaragoza)</i>
12,30 h.	El culto doméstico y las reformas religiosas de Augusto. <i>María Pérez (Universidad Autónoma de Madrid)</i>
12,45 h.	Il ruolo degli archi onorari augustei nell'architettura celebrativa della prima età imperiale. <i>Sandro de Maria (Università di Bologna) i Manuel Parada López de Corselas (Institut Català d'Arqueologia Clàssica - Universidad Complutense de Madrid - Università di Bologna)</i>
13 h.	Il rinnovamento edilizio di Ercolano e Pompei in età augustea e giulio-claudia. <i>Maria Paola Guidobaldi (Soprintendenza Speciale per i beni archeologici di Pompei, Ercolano e Stabia)</i>
13,15 h.	Anatomía arquitectónica de un proyecto cambiante. El muro oriental del foro de Augusto en Roma, el aula del coloso y la cabecera del pórtico meridional. <i>David Vivó i Marc Lamuà (Universitat de Girona)</i>
13,30 - 14 h.	DEBAT

TARDA	1r DIA
16 h.	El ejército romano en Germania durante el Principado de Augusto: El abastecimiento de las tropas asentadas entre el Rin y el Elba. <i>Horacio González Cesteros (Institut Català d'Arqueologia Clàssica - Österreichisches Archäologisches Institut)</i>
16,15 h.	El concepto de <i>skeuomorphismus</i> y la difusión del vidrio en época augustea. <i>Jan-Pieter Löbbing (Westfälische Wilhelms - Universität Münster)</i>
16,30 h.	Augustus and Salona. <i>Marija Buzov (Institute of Archaeology - Zagreb)</i>
16,45 h.	La influencia de la obra arquitectónica de Augusto en el panorama contemporáneo. <i>Ruben García Rubio (Universidad de Valladolid - Università degli Studi Roma Tre)</i>
17 h.	La Hispania de Augusto en la obra de Paulo Orosio (Historiarum adversum paganos libri VII). <i>Mauricio Pastor Muñoz (Universidad de Granada)</i>
17,15 h.	Hispania en la obra geográfica de Agripa. <i>Manuel Albaladejo Vivero (Albert-Ludwigs Universität Freiburg) i José María Gómez Fraile (Universidad de Alcalá)</i>
17,30 h.	Las influencias del modelo augusteo en la propaganda dinástica julio-claudia. Los ejemplos hispanos. <i>Claudia García Villalba (Universidad de Zaragoza)</i>
17,45 h.	Augusto y su dinastía en Hispania: escultura y epigrafía. <i>José Antonio Garriguet Mata i Diego Romero Vera (Universidad de Córdoba)</i>
18 - 18,30 h.	DEBAT
18,30 - 19 h.	DESCANS
19 - 20 h.	Una ciutat en adaptació. La nova Roma. <i>Ricardo Mar (Universitat Rovira i Virgili) i Patrizio Pensabene (Università degli Studi di Roma "La Sapienza")</i>

DIA 27 - LA HISPÀNIA D'AUGUST

MATÍ	2n DIA
9 - 10 h.	La Hispania de Augusto. <i>Juan Manuel Abascal (Universidad de Alicante)</i>
10 h.	Bimillenario della nascita di Augusto. La rappresentazione delle province augustee della Hispania romana nella Mostra Augustea della Romanità del 1937-1938. <i>Anna Maria Liberati (Museo della Civiltà Romana)</i>
10,15 h.	August i els Pirineus. <i>Oriol Olesti Vila (Universitat Autònoma de Barcelona)</i>
10,30 h.	Llivia, urbs pirinenca. <i>Cèsar Carreras, Jordi Guàrdia, Josep Guitart i Oriol Olesti (Universitat Autònoma de Barcelona)</i>
10,45 h.	La monumentalització dels espais domèstics en època augustal. El cas de la vil·la del Pla de l'Horta i el suburbium de Gerunda. <i>Lluís Palahí, David Vivó, i Josep Maria Nolla (Universitat de Girona)</i>
11 - 11,30 h.	PAUSA // CAFÈ
11,30 h.	Sobre el moment fundacional de la vil·la romana de la Gran Via-Can Ferrerons (Premià de Mar, Barcelona). <i>Marta Prevosti Monclús (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), Ramon Coll Monteagudo (Museu de Premià de Mar) i Jordi Bagà Pascual (Museu de Premià de Mar)</i>
11,45 h.	Barcino, la topografia de una fundación augustea. <i>Julia Beltrán de Heredia Bercero (Museu d'Història de Barcelona)</i>
12 h.	El Pla Bàrcino: un projecte de ciutat per investigar i donar a conèixer la Colònia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino. <i>Carme Miró i Alaix (Servei d'Arqueologia de Barcelona)</i>
12,15 h.	La villa de Sant Gregori (Burriana, Castellón): un interesante enclave costero de época tardorrepública y augustea. <i>José Manuel Melchor Monserrat (Museo Arqueológico de Burriana), Josep Benedito Nuez (Universitat Jaume I) i Juan José Ferrer Maestro (Universitat Jaume I)</i>
12,30 h.	Una nueva necrópolis augustea en Sagunto. Los monumentos funerarios de la plaza de la morería. <i>José Benedito Nuez (Universitat Jaume I), José Manuel Melchor Monserrat (Museo Arqueológico de Burriana) i Juan José Ferrer Maestro (Universitat Jaume I)</i>
12,45 h.	Valentia augustal, ciutat de ficció o ficció de ciutat. <i>Albert Ribera i Lacomba (Ajuntament de València)</i>
13 h.	Lucentum: el paisaje urbano augusteo. <i>Manuel Olcina Doménech, Antonio Guilabert Mas i Eva Tendero Porras (Museo Arqueológico de Alicante - Fundación MARQ)</i>
13,15 h.	Colonia Ivlia Ilici Augusta: Datos estratigráficos y cultura material con Augusto. <i>Ana Mª Ronda Femenia i Mercedes Tendero Porras (Fundación L'Alcúdia - Universidad de Alicante)</i>
13,30 - 14 h.	DEBAT

TARDA	2n DIA
16 h.	El complejo termal augusteo del Molinete de Cartagena. <i>María José Madrid, Marta Pavia i José Miguel Noguera (Universidad de Murcia)</i>
16,15 h.	El Puerto de Carthago Nova. Tráfico marítimo a través de los contextos materiales de época augustea. <i>Felipe Cerezo Andreo (Universidad de Murcia)</i>
16,30 h.	La arquitectura doméstica urbana romana en el valle medio del Ebro: de la tardorrepública a la época de Augusto. <i>Paula Uribe Agudo (Investigadora posdoctoral Torres Quevedo), Carmen Guiral Pelegrín (Universidad Nacional de Educación a Distancia) i Lara Íñiguez Berrozpe (Escuela Universitaria de Turismo de Zaragoza)</i>
16,45 h.	La presa romana de Muel e infraestructuras hidráulicas en el entorno de Caesar Augusta. <i>Ángeles Magallón i Paula Uribe (Universidad de Zaragoza)</i>
17 h.	La arqueología augustea en algunas ciudades del Duero. <i>Cesáreo Pérez González, Emilio Illarregui Gómez i Pablo Arribas Lobo (IE Universidad, Segovia)</i>

TARDA	2n DIA
17,15 h.	Tongobriga, ville «transduriana» dans Tarraconensis. <i>Lino Tavares Dias (Universidade do Porto)</i>
17,30 h.	Les ceràmiques pintades de tradició ibèrica de la Hispània citerior en contextos augustals. <i>Ignasi Garcés Estallo (Universitat de Barcelona)</i>
17,45 h.	El comerç del vi i els canvis econòmics i estructurals a la costa catalana en època d'August. <i>Ramon Jàrraga Domínguez (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)</i>
18 - 18,30 h.	DEBAT
18,30 - 19 h.	DESCANS
19 - 20 h.	Augusto y el paisaje de la ciudad romana: <i>urbs in rure, rus in urbe</i>. <i>Manuel Bendala (Universidad Autónoma de Madrid)</i>

DIA 28 - TARRACO

MATÍ	3r DIA
9 -10 h.	Tarraco. <i>Joaquín Ruiz de Arbulo (Universitat Rovira i Virgili)</i>
10 h.	Augusto y la reorganización territorial del área septentrional del <i>conuentus</i> de Caesar Augusta: Los Bañales y las otras ciudades romanas de las Cinco Villas de Aragón. <i>Javier Andreu Pintado i Luis Romero Novella i Rubén Montoya González (Plan de Investigación de la Fundación Uncastillo en los Bañales - Universidad Nacional de Educación a Distancia)</i>
10,15 h.	Les murailles urbaines d'Hispania dans le légat politique d'Auguste : un regard archéologique sur Cordoue. <i>Christopher Courault (Université de Cordoue)</i>
10,30 h.	El templo de Divus Augustus en el <i>forum novum</i> de Colonia Patricia. Análisis morfológico y cromático. <i>Ana Portillo Gómez (Universidad de Córdoba)</i>
10,45 h.	El teatro de Itálica y su entorno. Transformación del paisaje urbano entre la República y Augusto. <i>Álvaro Jiménez Sancho i Francisco Borja Barrera (Universidad de Huelva)</i>
11-11,30 h.	PAUSA // CAFÈ
11,30 h.	La ciudad romana de Cástulo: un acercamiento a su centro monumental. <i>Ramón Melero Guirado (Universidad de Málaga - Universidad de Jaén)</i>
11,45 h.	Técnicas constructivas augusteas en la Lusitania: implantaciones y modelos en la capital provincial. <i>Antonio Pizzo (Instituto de Arqueología de Mérida)</i>
12 h.	Tras las evidencias del teatro augusteo de Augusta Emerita. <i>Pedro Mateos Cruz (Instituto de Arqueología de Mérida) i Oliva Rodríguez Gutiérrez (Universidad de Sevilla)</i>
12,15 h.	El aula sacra del teatro de Mérida. Nuevas consideraciones sobre su concepción arquitectónica y la cronología de su pavimento marmóreo. <i>Pedro Mateos Cruz i Begoña Soler Huertas (Instituto de Arqueología de Mérida)</i>
12,30 h.	La arquitectura doméstica de Augusta Emerita durante la etapa augustea (25 a.C.- 14 d.C.). <i>Álvaro Corrales Álvarez (Instituto de Arqueología de Mérida)</i>
12,45 h.	El paisaje urbano de Contributa Iulia en época augustea. <i>Pedro Mateos i Antonio Pizzo (Instituto de Arqueología de Mérida)</i>
13 h.	Devoción por Pompeyo, César y Augusto. Mítelene y Tarraco en tiempos cesaro-augusteos. <i>Isaías Arrayás Morales (Universitat Autònoma de Barcelona)</i>
13,15 h.	La <i>officina lapidaria</i> tarraconense en época augustea: actualización del corpus y primeras consideraciones. <i>Diana Gorostidi (Institut Català d'Arqueologia Clàssica - Universitat Rovira i Virgili) i Jordi López Vilar (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)</i>
13,30 - 14 h.	DEBAT

TARDA	3r DIA
16 h.	Annales I. 78. 1: Tácito y el templo de Tarraco. <i>Elena Castillo Ramírez</i>
16,15 h.	Més dades sobre el temple d'August a propòsit d'una nova inscripció. <i>Antonio Peña (Universitat Autònoma de Barcelona), Diana Gorostidi (Institut Català d'Arqueologia Clàssica - Universitat Rovira i Virgili), Josep M. Macias (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), Andreu Muñoz (Museu Bíblic Tarraconense - Institut Català d'Arqueologia Clàssica), Isabel Rodà (Universitat Autònoma de Barcelona - Institut Català d'Arqueologia Clàssica) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona - Institut Català d'Arqueologia Clàssica)</i>
16,30 h.	Aportacions al coneixement del recinte de culte imperial de Tàrraco: clavegueram i accessos sota el Pla de la Seu. <i>Lluís Balart Boigues (Museu d'Història de Tarragona), Joan Menchon Bes (Ajuntament de Tarragona), José Antonio Muñoz (Digivisión), Roger Sala (SOT Propection), Cristòfor Salom (Museu d'Història de Tarragona) i Àngel Veloso (Digivisión)</i>
16,45 h.	Textura i color: interpretació de l'espai escènic del teatre romà de Tarragona. <i>Ferran Gris Jeremias (Universitat Rovira i Virgili), José-Alejandro Beltrán-Caballero (Universitat Rovira i Virgili) i David Vivó Codina (Universitat de Girona)</i>
17 h.	El puerto de Tarragona en época de Augusto: el muelle sobre pilares. Fuentes y arqueología. <i>Patricia Terrado Ortuño (Universitat Rovira i Virgili - Institut Català d'Arqueologia Clàssica)</i>
17,15 h.	Noves dades sobre l'evolució del sector occidental i fluvial del port de Tàrraco. Darreres excavacions a la UA 15 i a l'Avinguda de Vidal i Barraquer (antiga Sofrera Pallarès). <i>Moisés Díaz (Codex - Institut Català d'Arqueologia Clàssica), Marc Gimeno (Codex - Statdarchäologie Augsburg), i Inmaculada Mesas (Codex)</i>
17,30 h.	La zona del Mercat Central entre August i finals segle I dC. Una zona artesana i industrial dins del suburbi occidental de Tàrraco. <i>Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona - Institut Català d'Arqueologia Clàssica) i Josep F. Roig Pérez (Codex)</i>
17,45 h.	Les importacions de <i>terra sigillata</i> itàlica a Tàrraco en època augustiana. <i>Francesc Tarrats Bou (Museu Nacional Arqueològic de Tarragona)</i>
18 - 18,30 h.	DEBAT
18,30 - 19 h.	DESCANS
19-20 h.	El legado de Augusto. <i>Thomas Schattner (Deutsches Archäologisches Institut - Madrid)</i>

DIA 29 - CLOENDA

MATÍ	4rt DIA
10 h.	Jornada de portes obertes als monuments romans de la ciutat i visites comentades a: Muralls romanes, Voltes del circ-Pretori, Amfiteatre, Fòrum de la colònia (a les 10:00 h i a les 11:00 h)
12,30 h.	August i Tarraco Viva. <i>Magi Seritjol (Ajuntament de Tarragona). Palau Municipal</i>
14 h.	DINAR DE CLOENDA

SESSIÓ PÒSTER

La biografia de Augusto a través de su imagen

Mª Engracia Muñoz Santos

(Universitat Oberta de Catalunya - Universitat Autònoma de Barcelona)

La policromía del Augusto de la Prima Porta: una propuesta procedimental

Emma Zahonero Moreno i Jesús Mendiola Puig

(MV Arte)

Desenterrando a Augusto. Revisión y análisis de los campamentos asociados a las Guerras Cántabras

Jaime Bonillo García

(Universidad de Salamanca)

La reorganización augústea de la explotación de los recursos mineros en Celtiberia

Óscar Bonilla Santander

(Universidad de Zaragoza)

Pax et migratio: los beneficios de la pax romana para el fenómeno migratorio en la península Ibérica

José Ortiz Córdoba

(Universidad de Granada)

Imatge i llegat de Livia Drusilla en les emissions monetals augústees i alt imperials

Montse Guallarte Salvat i Pilar Fernández Uriel

(Universidad Nacional de Educación a Distancia)

El templo de Augusto en Tàrraco, A. Caecina Severus y la estandarización de la arquitectura gigantesca

Javier Á. Domingo

(Università degli Studi di Roma "La Sapienza")

Tarraco versus Barcino. Modelo y difusión de la decoración arquitectónica de Tarraco y su vinculación con Barcino en época de Augusto

Ana Garrido Elena

(Institut Català d'Arqueologia Clàssica)

Aproximació a l'amplada de la via Augusta en el tram urbà de Tàrraco, a les seves portes i a l'altura de la façana del circ

Josep Llop

(Col·legi d'Arquitectes de Catalunya - Tarragona)

Els aqüeductes romans de Tàrraco: cronologia i nous trams

Inma Mesas Torronteras

(Codex-Arqueologia i Patrimoni)

Aqua Augusta a Tàrraco

Jordi López Vilar (Institut Català d'Arqueologia Clàssica) i Diana Gorostidi

(Institut Català d'Arqueologia Clàssica - Universitat Rovira i Virgili)

Las facies cerámicas de cronología augústea de Augusta Emerita (Mérida, Badajoz, España)

Macarena Bustamante Álvarez

(Instituto de Arqueología de Mérida)

ENTITAT ORGANITZADORA

Fundació Privada Mútua Catalana

PATROCINADORS

Abertis

Ajuntament de Tarragona

Autoritat Portuària de Tarragona

Diputació de Tarragona

FIATC

Repsol

COL·LABORADORS

Projecte HAR 2012-37405

INSCRIPCIONS

<http://www.tarracobiennal.com/ca/pagina/2014/inscripcio>

SECRETARIA

Secretaria General: ICAC (Institut Català d'Arqueologia Clàssica)

Pl. d'en Rovellat, s.n. 43003 Tarragona

Secretari: Jordi López Vilar

977 249133 ext. 225 · jlopez@icac.cat

Entitat organitzadora

Comitè científic

Arquebisbat de Tarragona

